

RTU studiju kurss "Tiesību metožu mācība un kāzusu risināšana"

0R000 Rēzeknes akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	RA0152
Nosaukums	Tiesību metožu mācība un kāzusu risināšana
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Ilona Bulgakova - Doktors, Asociētais profesors
Mācītspēks	Ilga Krampuža - Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kursa mērķis: sniegt studentiem iespējas attīstīt un padziļināt zināšanas un juridiskās iemaņas tiesību teorijā, tiesību normu piemērošanas teorijas, interpretācijas, tiesību tālākveidošanas un tiesiskās sistēmas izveidošanas problēmjautājumos; padziļināt studentu izpratni par teorētisko juridisko zināšanu un prakses saistību; padziļināt analītiskās prasmes, argumentācijas iemaņas un spējas saskatīt tiesiskās problēmas praktiskās situācijās; attīstīt kritisko domāšanu, padziļināt zināšanas dažādu problēmsituāciju izvērtēšanā un risinājumu modelēšanā. Kompetences: studiju kurss padziļina un attīsta analītiskās prasmes, argumentācijas iemaņas, juridisko problēmjautājumu atrašanas iemaņas, attīsta kritisko domāšanu, padziļina prasmes problēmsituāciju izvērtēšanā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Kursa mērķis: sniegt studentiem iespējas attīstīt un padziļināt zināšanas un juridiskās iemaņas tiesību teorijā, tiesību normu piemērošanas teorijas, interpretācijas, tiesību tālākveidošanas un tiesiskās sistēmas izveidošanas problēmjautājumos; padziļināt studentu izpratni par teorētisko juridisko zināšanu un prakses saistību; padziļināt analītiskās prasmes, argumentācijas iemaņas un spējas saskatīt tiesiskās problēmas praktiskās situācijās; attīstīt kritisko domāšanu, padziļināt zināšanas dažādu problēmsituāciju izvērtēšanā un risinājumu modelēšanā. Kompetences: studiju kurss padziļina un attīsta analītiskās prasmes, argumentācijas iemaņas, juridisko problēmjautājumu atrašanas iemaņas, attīsta kritisko domāšanu, padziļina prasmes problēmsituāciju izvērtēšanā. Prasmes: dod studentiem padziļinātas iespējas apgūtās tiesību metodes izmantot praktisku juridisku situāciju analīzē un normatīvajiem aktiem, principiem atbilstošu risinājumu sagatavošanā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1) Referātu ar prezentāciju izstrāde - 6 stundas, pārbaudes veids: Referāta publiska vai individuāla aizstāvēšana; 2) Gatavošanās kolokvijiem, semināra nodarbībām u.c. praktiskajām nodarbībām - 6 stundas, pārbaudes veids: Atbildes semināra nodarbībā kolokvijā vai citā praktiskajā nodarbībā; 3) Teorētiskās u.c. norādītās literatūras izpēte un analīze - visu semestri, pārbaudes veids: Atbildes pārbaudījumā (ieskaitē/ eksāmenā) semināra nodarbībā/ kolokvijā un citās studiju aktivitātēs 4) Gatavošanās studiju kursa pārbaudījumam (ieskaitē/ eksāmenam) - 16 stundas, pārbaudes veids: Iegūto zināšanu pārbaude projekta darba prezentācijā un aizstāvēšanā kā daļā no gala pārbaudījuma eksāmenā par teorētisko daļu un kāzusu risināšanas daļā; 5) kāzusu risināšana - 12 stundas, pārbaudes veids: kāzusu risinājumu prezentācija ar argumentāciju.

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Plotnieks A. Tiesību teorija & juridiskā metode. Rīga: SIA NIMS, 2013, 312 lpp., ISBN 9984-712-92-3. 2. Plotnieks A. Dogmatiskās tiesības. Rēzekne: RA Izdevniecība, 2008, 160 lpp., ISBN 978-9984-779-94-2. 3. Džugleja T. Tiesību pamati. 2011. http://www.rtpv.edu.lv/spaw/uploads/files/TIESIBU_PAMATI.pdf 4. Neimanis J. Tiesību tālākveidošana. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2006. 5. Iljanova D. Vispārējo tiesību principu nozīme un piemērošana. Rīga: Ratio iuris, 2005. 6. Melkšis E. Tiesību normu interpretācijas metodes. Rīga: Latvijas Universitāte, 1996. 7. Melkšis E. Tiesību normu iztulkošana. 2. izdevums. Rīga: Latvijas Universitāte, 2000. 8. Neimanis J. Juridisko kāzusu risināšanas tehnika. (pieejama bezmaksas elektroniskajā versijā google meklētājā). 9. Juridiskās metodes 11 soļi tiesību normu piemērošanā: Rakstu krājums/ Dr. habil.iur., profesora Edgara Melkšiša zinātniskā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitāte, 2003. Papildu/Additional: 1. Kalniņš E. Tiesību tālākveidošana. Likums un Tiesības, 2001, nr.4, nr.5, nr.8, nr.9. 2. Krons M. Civillikuma pirmais pants. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1938.gads. Rīga: A.Gulbja spiestuve, nr.2. 3. Mincs P. Jautājums par analogijas piemērošanu kriminālās tiesībās (nullum crimen sine lege) Parīzes kongresā. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1938.gads. Rīga: A.Gulbja spiestuve, 806.-812.lpp. 4. Cipeliuss R. Tiesisko apsvērumu racionāla strukturēšana. Likums un Tiesības, 2000, 2.sēj., nr.4(8). 5. Levits E. Tiesību normu interpretācija un Satversmes 1.panta demokrātijas jēdziens. Cilvēktiesību žurnāls, 1997, nr.4. 6. Levits E. Ģenerālklausulas un iestādes (tiesas) rīcības brīvība (I). Likums un Tiesības, 2003, 5.sēj., nr.6. 1. Neimanis J. Lietas faktisko apstākļu apzināšana un juridiska noteikšana. Likums un Tiesības. 2000, 2.sēj., nr.6 (10). 7. Balodis K. Labas ticības princips civiltiesībās. Jurista Vārds. 2002.gada 3.decembris, nr.24. 8. Torgāns K. Galvojuma saistības īstenošanas civilprocesuālais aspekts. Jurista Vārds, 2010.gada 9.novembris, nr.45. 9. Rozenfelds J. Lietu tiesību piemērošana tiesu praksē, Jurista Vārds, 2011.gada 19.aprīlis, nr.16. 10. Torgāns K. Judikatūras teorija un pielietojamā judikatūra, Jurista Vārds, 2005.gada 13.decembris, nr.47. 11. Neimanis J. Slēdziens par apjomu, Jurista Vārds, 2005.gada 21.jūnijs, nr.23. 12. Neimanis J. Judikatūra un tās saistošais spēks. Jurista Vārds. 2005.gada 8.marts, nr.9. 13. Sniedzīte G. Tiesnešu tiesību konstitucionālais pamats, Jurista Vārds, 2009.gada 15.septembris, 2009.gada 29.septembris, nr.37, nr.39. 14. Sniedzīte G. Atsevišķi tiesnešu tiesību normu piemērošanu ietekmējošie faktori. Jurista Vārds, 2010.gada 19.oktobris, nr.42. 15. Langenbuhere. Tiesnešu tiesību attīstība un iztulkošana. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2005. 16. Gaidele I. Tiesas nolēmumu argumentācija. Likums un Tiesības, 2003, 5.sēj., nr.8, nr.9. 17. Gaidele I. Nolēmumu argumentācija: teorija un prakse. Likums un Tiesības, 2002, 4.sēj., nr.8, nr.10. 18. Hartmane L. Juridiskā argumentācija tiesu nolēmumos. Likums un Tiesības, 2001, 3.sēj., nr.11. 19. Gailītis K. Contra legem jēdziens un tā vieta tiesību piemērošanas metožu sistēmā, Jurista Vārds, 2010.gada 30.marts, nr.13. 20. Gailītis K. Tiesību tālākveidošanas metodes contra legem izmantošana, Jurista Vārds, 2010.gada 3.augusts, nr.31. 21. Grudulis M. Tiesas ieskaits kā tiesību metode. Jurista Vārds, 2005.gada 15.februāris, 2005.gada 22.februāris, nr.6, nr.7. 22. Pleps J. Satversmes vienotības princips. Jurista Vārds, 2007. Nr.4. 23. Pētersons M. Vispārējie tiesību principi un Satversmes tiesas kompetence, Jurista Vārds, 2011.gada 3.maijs, nr.18. 24. Jakubaņecs V. Juridiski terminoloģiskā skaidrojošā vārdnīca. Rīga: P&K, 2001, 288 lpp, ISBN 9984-689-02-6. 25. Jakubaņecs V. Tiesību normas 2.izdevums. Rīga: P&Ko, 2002, 283 lpp., ISBN 998468914X. 26. Baiba Broka, Stīvens Džohansens (Steven Johansen). Juridiskā analīze un tekstu rakstīšana. Trešais papildinātais izdevums – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2008.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Apgūtais Tiesību teorijas kurss akad.bak. vai prof.bak.programmā, kā arī apgūtie nozares kursi - Civiltiesības/Civilprocesa tiesības/Komerctiesības, Administratīvās tiesības/Administratīvā procesa tiesības/Administratīvo pārkāpumu process, Krimināltiesības/Kriminālprocesa tiesības, Starptautiskās publiskās tiesības/Starptautiskās privātās tiesības/Eiropas Savienības tiesības.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakst. stundas	Patstāv. darbs	Kontakst. stundas	Patstāv. darbs
I Teorijas daļa	0	0	0	0
1. Latvijas tiesību sistēma Eiropas Kontinentālo tiesību lokā. Eiropas Savienības tiesību implementācijas un harmonizācijas problēmas. Tiesību globalizācijas problēmas. Publisko un privāto tiesību mijiedarbības problēmas.	1	4	0	0
2. Tiesību avotu sistēmas klasifikācijas problēmas. Vispārējo tiesību principu izpratnes un piemērošanas problēmas. Precedents un tiesu prakse, mijiedarbības problēmas. Tiesu prakses problēmas Latvijā.	1	6	0	0
3. Taisnīgums tiesību realizācijā. Taisnīguma realizācija atsevišķās tiesību apakšnozarēs (civiltiesībās, administratīvās tiesībās, krimināltiesībās, starptautiskajās un ES tiesībās).	1	6	0	0
4. Tiesību tālākveidošanas problēmas. Metožu problemātika (Analogija. Slēdziens par apjomu. Teleoloģiskā redukcija. Tiesnešu tiesības).	1	6	0	0

5. Tiesību norma: jēdziens, pazīmes, veidi, struktūra, hierarhijas teorētiskās un praktiskās problēmas. Tiesību normu interpretācijas un piemērošanas būtība un problēmas.	2	4	0	0
6. Tiesību realizācija, formas. Taisnīgums tiesību realizācijā. Taisnīguma realizācija atsevišķās tiesību apakšnozarēs (civiltiesībās, administratīvās tiesībās, krimināltiesībās, starptautiskajās un ES tiesībās).	2	8	0	0
7. Tiesību interpretācija. Iztulkošanas metožu (t.sk. pamatmetodes - gramatiskā, teleoloģiskā, sistēmiskā, vēsturiskā) problemātika.	2	4	0	0
Kontroldarbs (teorijas daļā)	2	4	0	0
II Kāzusu risināšana	0	2	0	0
9. Juridiskais kāzuss. Pierādījumi kā juridiskā kāzusa neatņemama sastāvdaļa	2	2	0	0
10. Kāzusa risināšanas pamatsoļi.	2	2	0	0
11. Kāzusa risināšanā piemērojamo tiesību normu atlase un pārbaude.	2	2	0	0
12. Piemērojamo tiesību normu satura analīze un tulkšana. Juridiskā siloģisms un subsumcija juridiskā kāzusa risināšanā.	2	2	0	0
13. Kāzusa risinājuma noformēšana. Procesuālie dokumenti, to uzbūve un tiem izvirzītās prasības.	2	2	0	0
15. Kontrol darbs (kāzusu daļā)	2	0	0	0
Kopā:	24	54	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
1. Spēj parādīt padziļinātas tiesību teorijas, likumsakarību un metodoloģiju zināšanas un izpratni, kā arī orientēties tiesību sistēmā, izvērtēt tiesību veidošanas vēsturiskos un globālos aspektus, padziļināti izprast un kritiski vērtēt tiesību svarīgākos jēdzienus un likumsakarības.	1. patstāvīgo darbu izstrāde (patstāvīgais darbs ārpus kontaktstundām); 2. kontrol darbi (rakstveidā) 3. noslēguma pārbaudījums - eksāmens (atbildes eksāmenā)
2. Spēj argumentēti izklāstīt savu viedokli, konstatēt tiesību problēmas un rast to risinājumus, attīstīt iemaņas radošas praktiskās pieejas materiālo un procesuālo tiesību piemērošanā. Spēj sniegt juridiskos atzinumus un juridisko palīdzību, kā arī izstrādāt juridiskos dokumentus atbilstoši tiesību avotiem un tiesību subjektu interesēm, izvērtēt problēmsituācijas atbilstoši tiesību metodēm.	1. patstāvīgo darbu izstrāde (patstāvīgais darbs ārpus kontaktstundām); 2. kontrol darbi (rakstveidā) 3. atbilde noslēguma pārbaudījumā - eksāmens (atbildes eksāmenā)
3. Spēj argumentēti izskaidrot un diskutēt par tiesību jomas aspektiem gan ar tiesību speciālistiem, gan ar citu jomu pārstāvjiem.	1. patstāvīgo darbu izstrāde (atsevišķos kursa tematos) - semināros, "prāta vētrās" 2. aktīvs darbs kontaktstundās (mutiski) - piedalīšanās diskusijās 3. kontrol darbi, rakstveidā (teorijas jautājumi un prakt. daļā kāzuss) - atbildes uz teorijas jautājumiem un kāzusa jautājumiem 4. kāzusu risināšana, rakstveidā (atbildes uz kāzusa jautājumiem) 5. noslēguma pārbaudījums - eksāmens (atbildes eksāmenā)
4. Spēj izprast tiesību subjektu darbības tiesisko regulējumu, sagatavot ES jomā augstas kvalitātes juridiskos slēdzienus, gan individuāli, gan grupās, organizēt un veikt juridisko problēmu atrisināšanai nepieciešamās tiesiskās darbības. Spēja integrēt dažādu citu tiesību jomu zināšanas.	1. patstāvīgo darbu izstrāde; 2. kontrol darbi, rakstveidā (teorijas jautājumi un prakt. daļā kāzuss) - atbildes uz teorijas jautājumiem un kāzusa jautājumiem 3. kāzusu risināšana, rakstveidā (atbildes uz kāzusa jautājumiem) 4. noslēguma pārbaudījums - eksāmens (atbildes eksāmenā)
5. Spēj orientēties Latvijas, Eiropas Savienības un starptautisko tiesību sistēmā, izvērtēt tiesību normu pieņemšanas vēsturiskos aspektus, nosakot to mērķi un vietu tiesību sistēmā, un metodoloģiski pareizi atrast, analizēt un piemērot tiesību normas. Apliecina izpratni par juridisko ētiku un ētisko atbildību par darba rezultātu un to iespējamo ietekmi uz tiesību subjektiem un kopumā sabiedrību.	1. patstāvīgo darbu izstrāde; 2. kontrol darbi, rakstveidā (teorijas jautājumi un prakt. daļā kāzuss) - atbildes uz teorijas jautājumiem un kāzusa jautājumiem 3. kāzusu risināšana, rakstveidā (atbildes uz kāzusa jautājumiem) 4. noslēguma pārbaudījums - eksāmens (atbildes eksāmenā)
6. Spēj pēc programmas pabeigšanas sekmīgi nokārtot vienotu valsts eksāmenu, sekmīgi strādāt jurista darbā un arī turpmāk sekmīgi kvalificēties jurista reglamentētajās profesijās, kā arī turpināt izglītību.	Noslēguma pārbaudījums - eksāmens (atbildes eksāmenā)

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Referātu (prezentāciju) izstrāde un aizstāvēšana (teorijas daļā)	20
Uzdevumu (kāzusu) risināšana	20
Starppārbaudījumi - kontrol darbi (2) teorijas daļā (20%) un praktiskajā daļā (kāzuss, 20%)	40
Gala pārbaudījums - Eksāmens (rakstveidā), kāzusa veidā	20
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt. d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	12.0	12.0	0.0		*	